

๑.๒๗ เพ็ก

ชื่อท้องถิ่น	เพ็ก ไม้เพ็ก
ชื่ออื่นๆ	ไม้เพ็ด (เพชรบูรณ์) เพ็ก (เลย) เพ็ด (นครราชสีมา) หล้าเพ็ก หน่อโจด
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Vietnamosasa pusilla</i> (A.Chev. & A.Camus) T.Q.Nguyen
ชื่อพ้อง	<i>Arundinaria pusilla</i> A.Chev. & A.Camus
ชื่อวงศ์	POACEAE - BAMBUSOIDEAE
ชื่อสามัญ	Phek / Phek Bamboo (Indochina dwarf bamboo)

รหัสพรรณไม้ ๑-๖๓๑๑๙๐๖-๑๓-๐๒๗ จำนวนที่พบ ๓ ต้น

สถานภาพ (IUCN) ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered: CR)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ขนาดเล็ก เหง้าแยกแขนง ลำต้นสูง ๕๐-๑๕๐ เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๑ เซนติเมตร แตกกิ่งจำนวนมาก ไม่มีหนาม กาบรูปสามเหลี่ยม ยาว ๓-๕ เซนติเมตร ขอบกาบใบและลิ้นกาบมีขน ใบรูปใบหอกหรือรูปแถบ ยาว ๘-๑๔ เซนติเมตร แผ่นใบเหนียว ปลายเรียวแหลม โคนคล้ายก้านใบเรียวจรดกาบ เส้นแขนงใบ ๖-๘ เส้น เรียงขนานกัน มีเส้นตามขวางชัดเจน แผ่นใบมีขนสั้นนุ่มทั้งสองด้าน ขอบมีขนสาก ดอกออกเป็นช่อแยกแขนง ออกเป็นกระจุกตามต้นที่ไม่มีใบ รูปใบหอก โคนมีกาบ แกนข้อมีขนสั้นนุ่ม ช่อดอกย่อยไม่หนาแน่น ออกเดี่ยว ๆ รูปแถบ แบน ๆ ยาว ๓-๔ เซนติเมตร กาบช่อรูปไข่ ยาว ๐.๗-๑ เซนติเมตร ไม่มีสันกาบติดทน สั้นกว่าช่อดอก กาบช่อล่างแต่ละช่อมี ๗-๙ ดอกย่อย กาบดอกรูปไข่ ยาว ๐.๘-๑.๔ เซนติเมตร มีเส้นกาบจำนวนมาก กลีบดอก ๓ กลีบ ขอบมีขนครุย เกสรเพศผู้ ๖ อัน อับเรณูสีม่วง ยาว ๖-๗ มิลลิเมตร กาบดอกกาบล่าง มีเส้นกาบ ๗ เส้น ผลแบบผลแห้ง ไม่มีรยางค์ พบในภูมิภาคอินโดจีน ในไทยส่วนมากพบทางภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นหนาแน่นตามที่โล่ง โดยเฉพาะในป่าเต็งรังที่เป็นดินทราย ความสูงระดับต่ำ ๆ

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

- **อาหาร** – หน่อ ใช้ประกอบอาหาร หน่อมีรสเผื่อนขม มีเนื้อกรอบ เหมาะสำหรับทำเมนูจำพวกซูปหน่อเพ็ก แกงเลียง แกงเปาะ หรือ ลวกจิ้มรับประทานกับน้ำพริก
- **สรรพคุณ** – ใบและราก ช่วยบรรเทาอาการไข้ ช่วยขับปัสสาวะ แก้โรคเบาหวาน
- **การใช้ประโยชน์อื่นๆ** – ใช้ทำไม้กวาด

ภาพที่ ๒๗ แสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของ เพ็ก

ลักษณะวิสัย

ลำต้น และ ใบ

ใบ

แหล่งอ้างอิง :

๑. กลุ่มงานพฤกษศาสตร์ป่าไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐). “สารานุกรมพืชในประเทศไทย, เพ็ก”.

<https://botany.dnp.go.th/detaildict.html?wordsLinkno=๔๑๓๑&words=เพ็ก&typeword=word>

๒. เกษตรตำบลทอเมตร (๗ มิถุนายน ๒๕๖๔). “เพ็ก ใช้ปลูกเป็นแนวกันเขตแดนแทนการสร้างรั้วลวดหนาม หน่อเพ็ก นิยมใช้ประกอบอาหารได้”. <https://www.kasettambon.com/เพ็ก/>